

**Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde**

Vanhusneuvosto 31.10.2024

**Vanhusneuvoston lausunto hyvinvointialuejohtajan
ehdotuksesta vuoden 2025 talousarvioksi sekä vuosien 2025-
2027 taloussuunnitelmasta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon
asiakasmaksuihin esitettävistä muutoksista vuodelle 2025**

Hyvinvointialueiden rahoitus koko Suomessa vuonna 2025 on noin 26,2 miljardia euroa ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ennakoitut toimintamenot tänä vuonna noin 1,9 miljardia euroa. Hyvinvointialuelain mukaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen talouden pitää olla tasapainossa 2026 loppuun mennessä. Tämä luonnollisesti on vaikuttanut esitettyyn talousarvioon ja taloussuunnitelmaan. Hyvinvointialueen johto pitää tavoitteen saavuttamista mahdollisena.

Vanhusneuvoston mielestä talousarvioehdotus ja taloussuunnitelma perustuu hyvin aluevaltuuston vahvistamaan hyvinvointialuestrategiaan ja palvelustrategiaan sekä pelastustoimen palvelutasopäätökseen, joiden valmisteluun myös vanhusneuvosto on osallistunut.

Vanhusneuvosto korostaa edelleen, että lähivuosien aikana palveluiden kehittämistyö on entistäkin tärkeämpää hyväksytyyn strategiaan toteuttamiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi. Ilman tämän työn onnistumista ei myöskään talouden tasapainottaminen onnistu. Ennalta ehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut, hyvinvoinnin ja terveyden edistävät toimenpiteet tulevat ratkaisemaan suurelta osin pitkällä tähtäimellä onnistumisen. Vaikka ne eivät auttaisi ensi vuoden osalta talouden ongelmia ratkaistaessa, niitä ei saa unohtaa. Ikäneuvolatoiminta olisi hyvä käynnistää vaikkakin rajatulla alueella. Tässä on hyvä ottaa mallia VARHA:n ikäneuvola toiminnasta. Vanhusneuvoston mielestä hyvinvointi- ja palvelustrategiassa kuvatut keinot on otettava laajasti käyttöön toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Strategiset tavoitteet ja valtuustokauden linjaukset ovat vanhusneuvoston mielestä oikeat ja niille määritetyt mittarit kelvollisia. Ikääntyneiden palvelualueen perustehtävän ja kuvauksen osalta vanhusneuvostolla ei ole huomautettavaa. Vanhusneuvosto on osallistunut

suunnitteluun. Vanhusneuvostoa huolestutti viime vuoden lausunnossa asumispalveluissa, onnistuuko hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyö niin hyvin, että mm. tarvittavat tontit ovat ajoissa käytettävissä. Tämä huolestuttaa edelleen.

Talousarvion ja suunnitelman mukaan mm. eläkeläisjärjestöjä ei enää avusteta. Tämä on ehdottomasti virhe ja ristiriidassa sen kanssa miten kohdassa 4.2. kuvataan kolmannen sektorin merkityksestä. Vanhusjärjestöjen työ edistää vanhusten terveyttä ja hyvinvointia ja on erittäin kustannustehokasta. Mitä vähemmän vanhusjärjestöt toimivat sitä enemmän julkinen sektori joutuu tuottamaan liikunta-, kulttuuri- ja sosiaalipalveluja. Ne säästöt, joita vanhusjärjestöjen pienten tukien leikkauksilla voidaan saavuttaa, maksetaan moninkertaisesti muualla.

Talousarvioesitys sisältää tärkeitä panostuksia erityisesti perustason palvelujen saatavuuteen. Digipalvelut avataan kaikille asukkaille. Terveysasemien hoitoon pääsyn parantaminen on yksi tärkeimmistä tavoitteista, suunnitelmassa todetaan. Viime vuoden lausunnossa totesimme: ” Terveysasemien välillä toiminnan tehokkuudessa on suuria eroja, joista osa selittyy todennäköisesti erilaisesta johtamisesta.” Toteamus on ajankohtainen edelleen. Odotamme paljon terveysasemien uudistusohjelmalta, samoin asiakasohjauksen kehittämisestä asiakkaille tärkeään nopeaan ja sujuvaan yhteydenottoon. Samalla on huolehdittava siitä, että he, jotka eivät voi käyttää digitaalisia palveluita, saavat vastaavalla tavalla palvelunsa. Terveyskeskuksessa päämääränä pitää olla omalääkäri kaikille senioreille.

Asiakasmäärän kasvettua etenkin hyvin iäkkäiden osalta on kiinnitettävä huomiota ammattikoulutetun henkilöstön määrään ja erityistehtävien edellyttämään täydennyskoulutukseen. Vanhusneuvosto edellyttää, että kaikkien palvelujen osalta on saatavissa palvelua myös ruotsin kielellä eli molemmilla kansalliskielillä, koska iän myötä äidinkieli on se kieli jolla parhaiten pystyy asioimaan. Ikääntyneiden palvelujen osalta vanhusneuvosto tukee esitettyjä panostuksia, mutta epäilee, mahtavatko panostukset riittää ikääntyneiden määrän kasvaessa voimakkaasti. On kohtuutonta, että samalla kun maksuja korotetaan merkittäväillä prosenteilla, omaishoidon palkkiotasoa leikataan vähimmäistasolle. Kohtuullinen omaishoidontuen taso on itseasiassa säästötoimenpide.

Vanhusneuvoston puolesta,

Olli Männikkö (puheenjohtaja),

Mirja Janerus (1. varapuheenjohtaja) ja

Kaj Sjöblom (2. varapuheenjohtaja)